Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 110. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 13-го ТРАВНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 13, 1980 No. 110. VOL. LXXXVII.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС ПОЧАВ СВОЇ РІЧНІ НАРАДИ; ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК ВІДКРИВ НАРАДИ ЗАКЛИКОМ, ЩОБ „ВЕЛИКОГО БАЖАТИ"

Союзівка, Кергонксон.— „Думаю, що найзамітнішою прикметою історичних успіхів і досягнень нашого Українського Народного Союзу є те, що його основоположники та кожночасні провідники і керівники, його Конвенції і Головний Уряд, а за ними і все його членство завжди **„Великого Бажали"** і тому **Великому** підпорядковували свої амбіції та всі свої партикулярні особисті чи групові справи" — говорив головний предсідник УНС д-р Іван О. Флис у своєму вступному слові, відкриваючи у понеділок, 12-го травня 1980, цьогорічне звичайне засідання Головного Уряду УНС, що відбувається на цій виховно-відпочинковій оселі УНС Союзівці в Кетскильських горах та яке триватиме протягом тижня.

Головний Уряд Українського Народного Союзу біля пам'ятника Лесі Українки на Союзівці під час по-конвенційної зустрічі на надзвичайних нарадах у вересні 1978.

У передбачених статутом річних нарадах Головного Уряду беруть участь усі його члени: головні екзекутивні урядовці-тростисти: головний предсідник д-р І. О. Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор УНС для Канади сенатор Павло Юзик, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, головний касир пані Уляна Дячук та головний організатор Василь Оріховський; головні контролери: д-р Богдан Футей, проф. Іван Телюк, о.митрат Степан Біляк, проф. д-р Богдан Гнатюк і мґр Іван Геврик; головні радні: інж. Анатолій Дорошенко, пані Текля Мороз, Андрій Джула, д-р Аскольд Лозинський, проф. Тарас Шмаґала, пані Анна Гарас, пані Галина Олек, Василь Дідюк, Іван Одежинський, мґр Мирослав Кальба, Микола Хоманчук, Роман Куропась, Михайло Сорока і Євген Репета. З дорадчим голосом беруть участь у річних нарадах також почесні члени Головного Уряду: Роман Слободян, Марія Чучман, Володимир Дідик, інж. Степан Куропась, Іван В. Іванчук, проф. д-р Ярослав Падох, Йосип Лисогір, пані Ґеновефа Жеребняк, д-р Анна Чопек, Богдан Зорич і Володимир Запаранюк, як також редактор-емерит Антін Драган.

Започаткування річних нарад Головного Уряду попередило засідання Стипендійної Комісії, яке відбулося в пополудневих годинах в неділю, 11-го травня. Комісія запропонує Головному Урядові на схвалення вирішений нею розподіл стипендій УНС для потребуючих студентів-членів УНС.

У понеділок, 12-го травня, формальне відкриття річних нарад Головного Уряду о год. 10-ій рано попереджено короткою і традиційною вже церемонією на пошану патрона УНС Тараса Шевченка біля його пам'ятника. Церемонію відкрив головний предсідник д-р Іван Флис, коротке слово про Шевченка та його заповіти сказав — після покладення живих квітів біля пам'ятника Поета почесний член Головного Уряду і рівночасно голова Наукового Т-ва ім. Шевченка в Америці, проф. д-р Ярослав Падох, уривок з Шевченкового „Послання" продеклямувала головна радна пані Текля Мороз, опісля прослухано із магнетофонного запису мелодеклямацію уривка з Шевченкових „Неофітів" і церемонію закінчено співом Шевченкового „Заповіту".

Річні наради, після відспівання заінтонованого о. митратом Степаном Біляком „Христос Воскрес!", формально відкрив головний предсідник д-р Іван О. Флис коротким вступним словом (текст якого надрукований побіч), закликом до вшанування пам'яті померлих та пропозицією порядку нарад. На чергу прийде затвердження протоколу з попередніх річних нарад, опісля звіти всіх головних урядовців та дистусія над ними і дальше ряд актуальних справ і проблем.

ВСТУПНЕ СЛОВО ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ІВАНА. О. ФЛИСА

Вельмиповажані Головні Урядовці і Почесні Члени Головного Уряду Українського Народного Союзу.

Всесвітліший Отче Митрате,

Дорогі Сестри і Браття!

Вітаю Вас сердечно на цих чергових річних нарадах Головного Уряду Українського Народного Союзу та офіціяльно проголошую їх відкритими.

Ми зійшлися тут сьогодні згідно з постановою нашого статуту, щоб розглянути й оцінити нашу працю та її результати, її успіхи і невдачі, протягом минулого року та з цього поробити відповідні висновки і винести відповідні рішення для нашого поступування і нашої праці у ближчому і дальшому майбутньому.

Минулий рік, до наших активностей в якому відносяться наші звіти, був для нас ювілейним роком, бо в ньому наш Український Народний Союз відзначав 85-ліття свого існування і своєї безперервної і в багатьох відношеннях благословенно рішальної служби своїм членам, своїм громаді і своєму українському народові, даючи рівночасно свій замітний вклад у розвиток наших країн, З'єднаних Стейтів Америки і Канади.

Не без жалю приходиться ствердити, що того нашого ювілею ми з різних причин, або й без них, не зуміли використати для того, для чого використала Америка, точніше З'єднані Стейти Америки, 200-ліття своєї незалежности чотири року тому, в пам'ятному 1976-му році. Маю на думці основне гасло, під яким З'єднані Стейти відзначали цей свій ювілей: „Минуле, про яке треба пам'ятати, і майбутнє, яке треба будувати!" Ми бо, наш Український Народний Союз, має направду велике і направду світле минуле, яке повинно служити нам дороговказом у змаганні до ще більшого і ще світлішого майбутнього. Думаю, що найзамітнішою прикметою і головним джерелом історичних успіхів і досягнень нашого Українського Народного Союзу є те, що його основоположники та кожночасні провідники і керівники, його концепції його Головний Уряд а за ним і його члени, завжди **„Великого Бажали"** і тому **Великому** підпорядковували всі свою амбіції та всі свої партикулярні особисті чи групові справи.

Думаю, що пригадка цього дуже актуальна і дуже на потребу на початку наших цьогорічних нарад, які відбуваються в ситуації таки справді — як кажеться — розтерзаного світу і не менш „розтерзаної" всілякими особистими і груповими партикуляризмами нашої громади. А цим **„Великим"**, що лягло в основу заснування Українського Народного Союзу 86 років тому, що було в його началі і завжди просвічувало в його активностях, була потреба і необхідність мобілізації та об'єднання і цілеспрямування всіх наших сил і ресурсів у змаганні до кращої долі і світлішого майбутнього наших членів, нашої громади і, зокрема, нашого українського народу.

Я впевнений, що й теперішні наші річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу у своєму кінцевому висліді стануть черговим милевим кроком у нашому розвитку і в нашій історії, якщо будемо **„Великого Бажати"** і спроможемося підпорядковувати **Великому** та під його знаком обмірковувати і вирішувати всі наші справи і проблеми. І в цьому бажаю нам усім повного успіху!

Ці наші річні наради ми традиційно вже попередили відданням пошани нашому Патронові, Великому Шевченкові. А тепер вставанням з місць та хвилиною тихої молитви вшануймо тих 899 наших членів, між ними і дев'ять відділових секретарів, які в звітовому часі відійшли від нас у вічність, вшануймо і згадаймо померлого в звітовому часі нашого видатного члена світлої пам'яті Владику Ярослава Габра, згадаймо і вшануймо тих вісімох відважних і до саможертвенности відданих справі волі своїх земляків і чести своєї країни, вояків американських збройних сил, які недавно життя своє віддали на пісковій пустелі Ірану, і з особливою пошаною згадаймо усіх тих синів і дочок нашого нескореного українського народу, які на рідній землі і на далеких засланнях та у в'язницях „психушках" боряться, терплять і вмирають за те, щоб жив наш народ, щоб правда і воля не зникли з нашої землі.

В Ню Йорку відбудеться Український Фестиваль

Ню Йорк, Н. Й. (М. З.).— У днях 16-го, 17-го і 18-го травня цього року на 7-ій вул. між Першою та Другою авенями відбудеться четвертий з черги Український фестиваль, який влаштовує українська католицька церква св. Юра в Ню Йорку.

Під звуки українських мелодій буде нагода оглядати виставки українського народного мистецтва: кераміки, вишивок, писанок, як також можна буде купити вишивані сорочки, керамічні вироби тощо.

В програмі, яка триватиме впродовж цих трьох днів, візьмуть участь українські хори, оркестри, танцювальні групи, вокальні гуртки, балетна школа, хор бандуристів та визначні солісти.

Також можна буде купити печиво й українські страви домашнього виробу.

Офіційне відкриття Фестивалю відбудеться в п'ятницю, 16-го травня, о год. 7-ій увечорі. в суботу Фестиваль триватиме від 11-ої год. рано до 11-ої год. вечора; в неділю — від 1-ої год. по полудні до 10-ої вечора. Кінцева програма розпічнеться в неділю 18-го травня о год. 4-ій по полудні.

14 ТРАВНЯ ЗБИРАЮТЬСЯ У ВАРШАВІ НА наради лідери т.зв. Варшавського Пакту. Темою тих нарад буде: підтримка совєтської інвазії на Афганістан. У зв'язку з труднощами, які мають совєтські війська в подоланні афганських повстанців поширюються вістки, що Москва „запропонує" на нарадах у Варшаві своїм сателітам, щоб вони вислали свої військові відділи на боротьбу проти афганських повстанців. Передбачається також розгорнення якнайголоснішої „мирової" пропаганди, яка має бути димовою заслоною для дальшої російської пенетрації.

АҐЕНТСТВО РОЙТЕРС ПОВІДОМЛЯЄ З ТЕГРАНУ на підставі офіціозу Ісламської Революційної Партії „Ісламська Республіка", що Москва запропонувала іранському урядові безкоштовну інсталяцію російської радарної системи в заміну за передання большевикам для технічного обслідування... американських гелікоптерів і літака залишеного після спроби звільнення закладників.

Д-Р ЮЛІЯН КУЛЯС ІМЕНОВАНИЙ ПРЕЗИДЕНТОМ КАРТЕРОМ НА ЧЛЕНА ДЕРЖАВНОЇ РАДИ ГОЛОКОСТУ

Ню Йорк (УККА).—Канцелярія Українського Конгресового Комітету Америки отримала від директора Державної Ради Голокосту Манро Фрідмана в понеділок 5-го травня таке повідомлення:

„Дорогий Пане Базарко!

З приємністю Вас повідомляємо, що адв. Юліян Куляс, роджений в Україні, був назначений Президентом Картером на члена Державної Ради Голокосту (Юнайтед Стейтс Голокост Меморіял Кавнсіл).

Коротка нотатка про його житєпис залучена.

Дякуємо за Ваше зацікавлення Радою.

з пошаною
(підпис)
Манро Г. Фрідман".

Д-р Юліян Куляс

Справа назначення членів цієї Ради була актуальною в місяцях січні й лютому ц.р. Інформаційне Бюро УККА у Вашінґтоні листом з дня 31-го січня за підписом виконуючої обов'язків директора бюра п. Марти Кічировської звернулося до Меморіяльної Ради Голокосту з побажанням, щоб між членами тієї ради були й українці, бо в цьому українська етнічна група дуже заінтересована. Такий же лист був всиланий із канцелярії УККА в Ню Йорку з конкретними пропозиціями кандидатів до цієї Ради.

Інформуємо, що старання про номінацію українського члена до Ради Голокосту робила також у Вашінґтоні „Ліґа проти Знеславлення Українського Імени" з осідком у Філядельфії, головою якої є п-ні Дзвінка Швед.

Приємно нам ствердити, що заходи українців увінчалися успіхом, і президент Картер назначив визначного українського громадського діяча на це становище.

Д-р Юліян Куляс народився в Україні в 1934 році і прибув із батьками до Америки в 1950 році. По приїзді родина перебувала в стейті Джорджія, звідкіля переїхала до Чікаґо. Тут Юліян закінчив [illegible] і вищу освіту, осягнувши звання адвоката. В юних літах виховувався в рядках СУМА в Чікаґо.

Доктор Куляс активний у громадському і політичному житті не тільки в своєму стейті, але й у крайовому маштабі. Він був головою Відділу УККА в Чікаґо в роках 1975/76, а тепер є заступником голови того ж Відділу. Свій організаційно-економічний хист виявив, будучи довголітнім президентом української щадничо позичкової спілки „Певність", що має сьогодні понад 54 мільйони долярів капіталу. Він є членом Демократичної партії і очолює її Стейтову раду. Д-р Куляс — полковник Американської армії в резерві. Хоч веде успішну адвокатську канцелярію, проте знаходить він також час на активну участь у різних гуманітарних організаціях, як оборони людських прав, очолюючи Комітет Гельсінкських Угод в Чікаґо.

Західня Німеччина бойкотуватиме Олімпійські ігрища

Франкфурт, Західня Німеччина. — Екзекутивна рада Олімпійського комітету Західньої Німеччини, відношенням голосів 12 до 7 при одному здержаному, рішила бойкотувати літні Олімпійські ігрища в СССР на знак протесту проти інвазії тієї країни на Афганістан.

Займаючи це становище, Олімпійський комітет пішов назустріч закликові уряду Західньої Німеччини і солідаризувався зі становищем комітетів ЗСА, Канади, Австралії, Китайської Народної Республіки та біля 15 інших країн всіх континентів. До них під кінець минулого тижня приєднався Олімпійський комітет Пакістану, хоча комітети Перу і Швайцарії висловились за участю в ігрищах. Уряди Арґентини і Чіле закликають їхні комітети до бойкоту, а поодинокі атлети тих країн вже заповіли відмову від участи в ігрищах.

Віллі Дауме, президент Олімпійського комітету Західньої Німеччини, голосував проти бойкоту, хоча він засудив інвазію Совєтського Союзу на Афганістан. Він заявив, що голосування цілого комітету відбудеться в Дюссельдорфі під час нарад наступного тижня. Дауме виступає проти бойкоту ігрищ з уваги на його кандидатуру на голову Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК-у), тобто, на наслідника лорда Кілланіна. Обстоювання бойкоту може коштувати Дауме голоси совєтської делеґації.

Лорд Кілланін, у свідомості, що Олімпійські ігрища загрожені, відбув зустріч зі совєтським лідером Леонідом Брежнєвим в половині минулого тижня і одержав від нього запевнення, що совєтські організатори не настоюватимуть на включенні національних гимнів, прапорів і позначень в церемоніях відкриття, закриття і вручення медалів під час ігрищ з метою „відполітизувати" ігрища та в цей спосіб запевнити якнайбільшу участь спортовців. Однак, рішення західньонімецької Ради ставить під сумнів доцільність ігрищ в час неприхованої агресії СССР на Афганістан.

Кубинські літаки затопили багамський човен

Нассау, Багамські острови. — Кубинські бойові літаки совєтського типу „МІГ" заатакували багамський патрульний човен у суботу ввечері, 10-го травня, і затопили його, вбивши чотирьох членів залоги та поранивши кількох інших.

Цей випадок мав місце біля 35 миль на північ від Куби, а в атаці на патрульний човен взяло участь вісім кубинських літаків. Багамський човен плив в сторону Нассау, сконфіскувавши раніше два кубинські рибальські човни

(Закінчення на стор. 3)

КОРОТКІ ВІСТІ

В Америці

ФЕДЕРАЛЬНА РАДА ФІНАНСОВИХ РЕЗЕРВ СКАСУВАЛА наложену 14-го березня додаткову оплату у висоті 3-ох відсотків на позички банкам, задержуючи дисконтову стопу у висоті 13 відсотків. Додаткова оплата була встановлена перший раз в історії ЗСА з метою піддержати протиінфляційні заходи преидента Картера. Скасування цієї оплати знизить відсотки банкових позичок, не тільки упривілейованих клієнтам, але й приватним корпораціям та поодиноким громадянам, — твердять економічні аналітики.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ БАНКОВИХ, МЕШКАНЕВИХ І МІСЬКИХ СПРАВ апробувала законопроєкт на покращання засобів масового транспорту в країні, виасиґновуючи на ту ціль фонди в сумі біля 25 більйонів долярів у наступних п'ятьох роках. Це значно збільшило б уділювання фінансової допомоги стейтам і містам на вдержування і покращання засобів масового транспорту. У цьому році на ту ціль виасиґнувано біля 3 більйони долярів. Подібний законопроєкт зі збільшеними фондами розглядає також Палата Репрезентантів.

ДЖОННІ КАРСОН, ЯКИЙ ВІД РОКІВ ПРОВАДИТЬ свою власну телевізійну програму „Тунайт" на мережі Ен-Бі-Сі, підписав новий трирічний контракт з тією компанією у висоті понад 3 мільйони дол. річно. Програма Карсона, однак, передаватиметься тільки чотири рази в тижні, а не п'ять разів як досі, і буде обмежена вона до однієї години. Від деякого часу ходили чутки, що Карсон, якого програма втішається великою популярністю, а сам він є одною з найбільш промінентних телевізійних особистостей, не підпише контракту з Ен-Бі-Сі, а перейде до компанії Ей-Бі-Сі.

ВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ АЛЬПІНІСТ ФІЛЛІП ТРІМБЛ стане амбасадором ЗСА у гористому Непалі. На цей пост назначив його президент Джіммі Картер після резиґнації амбасадора Даґлеса Гека. Трімбл, який колись займав становище заступника посадника Ню Йорку, був в 1976 році провідником американської експедиції, якій вдалося здобути вершок гори Еверест.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ДОПОМІГ БУВ КОМПАНІЇ Пепсі-Кола дістати концесію в Москві на продукцію й продаж цього популярного напитку, а за президента Картера Кока-Кола дістати концесію в Пекіні. Одначе китайський ринок не дуже служить Кока-Колі, або, як китайці називають її, Кеку-Келє. Ассошієйтед Пресс повідомляє, що китайці не люблять цього напитку, бо для них він смакує „медициною".

У світі

ДИМИТРІЙ ПОЛЯНСЬКИЙ, МОСКОВСЬКИЙ амбасадор у Токіо, пробував пояснити японцям, що зміцнення совєтської збройної сили на Далекому Сході це тільки реакція на американсько-японське зближення, а японських островів Москва не може повернути Японії, бо це пов'язане з „політичною і військовою" ситуацію на Далекому Сході.

ПРОДУЦЕНТИ НАФТОВОЇ РОПИ, ЗОРГАНІЗОВАНІ в ОПЕК, відбувають конференцію в Таїіф, Савдійська Арабія. Головним предметом нарад є ціни на ропу, а вірніше методи підвишок тих цін у зв'язку з постійною інфляцією. Дотепер виникло два проєкти: так знижувати висоту продукції, щоб недостатнім продажем підносити ринкові ціни, або пов'язати автоматичний зріст цін з індексом інфляції в десяти різних країнах. Більшість дотепер схиляються до другої розв'язки.

В СЛІД ЗА ІНШИМИ ТОРГОВЕЛЬНИМИ МІСІЯМИ з різних сателітних країн до Теграну прибула туди і польська місія. Керівником місії є заступник міністра закордонної торговлі Антоні Карась. Місія привезла зі собою готовий проєкт договору, в якому пропонує закуп більшої кількости іранської нафти та з польського боку інвестиції в копальняному промислі, виробництві сільсько-господарських машин, тощо.

В БРЕМЕНІ, ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА, ТИСЯЧІ ЛІВИХ ДЕМОНСТРАНТІВ обкидали поліцію камінням, а гелікоптери, якими мали прилетіти Президент Західньої Німеччини, міністер оборони і посадник міста Бремену, обстріляли ракетами. 250 поліцистів поранено. Також поранено 40 демонстрантів, а 17 арештовано. Демонстранти таким способом протестували проти урочистого заприсяження новобранців до війська, в якому мали взяти участь президент, міністер оборони і посадник міста.

ПІСЛЯ ВБИВСТВ ДВОХ ЛІВІЙСЬКИХ ГРОМАДЯН В ЛОНДОНІ, АНГЛІЙСЬКИЙ уряд остеріг Лівію і застеріг собі право дальших заходів проти лівійського уряду, якщо вбивства противників Кадафі, лідера Лівії, не будуть припинені.

УССР хоче поділитись „досвідом" і з новопосталими державами

Париж. — Тут на міжурядовій конференції по співробітництву і розвитку засобів масової інформації, яка відбулася минулого місяця у головному бюрі ЮНЕСКО, під час загальної дискусії, виступив із словом голова делеґації Української ССР перший заступник директора РАТАУ М.О.Литвин, — інформує совєтське пресове агентство ТАСС.

Він у своєму слові заявив, що УССР — „поділяє стурбованість народів Азії, Африки і Латинської Америки засиллям транснаціональних інформаційних монополій, яке виявляється не тільки в кількості інформації, а в її якості і змісті". На думку М. Литвина, — ця інформація — „часто суперечить національним інтересам країн, які розвиваються, створює загрозу прогресивним процесам, що тут відбуваються, культурній самобутності народів".

Щоб вийти назустріч цим країнам із „допомогою" у розвитку „відповідної" інформації, яка повинна „привести до утвердження їх національного суверенітету", — М. Литвин сказав, що в УССР, розробляються уже „проєкти у галузі комунікацій, у підготовці національних кадрів для країн, які розвиваються". Він також зазначив, що УССР вже має „певний досвід" у цій галузі, і що вони „раді з цим досвідом поділитися", зокрема тепер, в „умовах загострення міжнародної розрядки".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ленін і Тіто

Смерть маршала Тіта зійшлася із 110-ми роковинами народин Леніна. Якщо взяти до уваги істину, що порівняння є одною з підстав вивчення й пізнання, тоді порівняння тих двох постатей дасть нам додаткові засоби не лише до пізнання їх самих, але також до зрозуміння їхніх успіхів і осягів та їхніх недоліків і злочинів. Ясне, що між тими двома особами є дуже багато спільного, але є також багато такого, що їх ділить, а навіть один одному протиставить.

Саме тепер у Совєтському Союзі відбувається тяжкий до зрозуміння відьомський танець із нагоди тих 110-их роковин. Ледве чи аж таке діялося у століття народин Леніна. Уся совєтська преса „на всіх язиках" перемелює до безконечности тему Леніна. І чого то вже не вигадують, яких легенд не створюють, щоб тільки зробити з нього нового пророка, основника нової „церкви"-комуністичної духової і державної системи. Повне заломання тієї візії, що її проповідував Ленін, а яку він самий своїм поступуванням заперечив, про добробут населення, про рівність, про співжиття між народами вимагає для рятунку большевизму такого забронзування Леніна, щоб під грубою полудою бронзи зовсім не було видно тієї людини, якою він був. А найважливіше — це духова порожнеча в житті людини й народів СССР, яка власне виросла з послідовного перепроваджування у життя тих догм ленінізму, що зовсім не були спрямовані на людське добро, але єдиною ціллю яких було втримати при життю большевицький режим, який він створив. „Якщо Бога не було б, то треба було б створити божка" — і власне таке діється на наших очах

Тіто щойно відійшов. Ще повітря Югославії сповнене заклинаннями на його пам'ять, ще його переємники деклямують про „вічність" його діла і присягаються його продовжувати. Діло Леніна триває оце вже близько 60 років після його смерти, діло Тіта щойно після його смерти буде виставлене на пробу часу.

Тіто і Ленін в однаковій мірі вірили в доктрину марксизму. Ленін її розбудував у безчисленних статтях, брошурах і памфлетах, Тіто 60 років свого життя віддав на його реалізацію. Але ми, мабуть, не бачили й сліду того цинізму та дволичности у сина хорватського селянина, Йосипа Броза-Тіта, що на кожному кроці пробивається в писаннях і поступуванні сина російського дворянина Ульянова-Леніна. Ленін, нібито будівничий кращого життя, не лише писав й пристрасно домагався „червоного терору", але й створив неймовірно нелюдську й жорстоку Че-Ка, закликав до безжалісности й брутальности, здеправував ціле судочинство, зробивши його „мечем у руці клясової справедливости". Не бракувало жорстокости й Тітові. В ім'я перемоги комуністичного фантому він брутально нищив сотні й тисячі людей, цілі села й оселі. Але коли Югославія захлистувалася в проливаній комуністами крові після перемоги і в оргії помсти, Тіто спам'ятався: Досить крови! — сказав він своїм співробітникам в 1945 і пригамував неймовірну „м'ясорубку". Дворянин Ленін ніколи не здобувся на таке. Терор розпутаний і керований ним тривав, аж доки не вигас на якийсь час сам по собі, бо вже не ставало сил навіть найгіршим катам. Та ще й Ленін залишив леґенду й доктрину „червоного терору", як неперевершеного інструменту большевицької влади і його наступники верталися й будуть вертатися до нього, доки існуватиме большевизм.

Важко сказати, кому з тих двох прийшлося боротися у складніших умовах. Тіто-вояк, партизан, хоробрий боєць, Ленін-бюрова миша. Тіто сам ішов у бій, Ленін, сидячи за своїм письмовим столом, висилав інших. Але обидва вони до крайніх меж використовували своїх людей і наявні засоби для боротьби і для перемоги. Обидва вони розуміли фундаментальну правду кожної боротьби, що рішучість ужити всі засоби є передумовою перемоги. Архітект британської перемоги у важкій боротьбі з маляйськими комуністами після Другої світової війни, сер Роберт Томсон, так це зформулював: „Сила повстанців як і народу та держави — це люди, які до диспозиції та всі ресурси помножені через волю й рішучість керівництва. Там де немає сили волі й рішучости проводу, ні людські кадри, ні матеріяльні засоби не допоможуть". Закон цей у руках людей типу Леніна й Тіта, загострений антилюдською доктриною комунізму, доктриною, що ставить вище людини й народів догми комунізму і їм підпорядковує все життя, мусить стати плодючим ґрунтом найгірших насильств і злочинів. Большевики перевели індустріялізацію, розбудували шкільництво, але якою ціною? Дефіцит населення у СССР за роки совєтської влади 60-80 мільйонів закатованих погибших в таборах, замучених голодом. А за 35 років нової Югославії скільки жертв?

Багато було спільного, але й багато різного було в тих двох комуністичних лідерів. А одним з найглибших розходжень було те, що : Ленін вигадав фразу „демократичний централізм", якою прикривав диктатуру монопартії і її вникання у кожну закутину життя людини, Тіто намагався створити децентралізовану федерацію шости народів і двох народностей. Ленін „союзом" і „федерацією" прикривав диктат, опертий на силі й насильстві, Тіто силою творив і силою утримував спілку декількох народів. Ленін НЕП-ом рятував у свій час від смерти свою систему — „одним кроком назад, щоб опісля зробити два кроки вперед", — Тіто поклав НЕП в основу своєї політики.

Народи і ціле людство шукають завжди нових шляхів у майбутнє. Це шукання нового, це крутий шлях, на якому не бракує помилок. Однією із найбільших — це марксизм. І чим скорше людина позбудеться його, тим скорше знову вийде на прямий шлях розвитку.

ЗГІДНО З ІНФОРМАЦІЯМИ З ДЕЯКИХ африканських країн одна італійська будівельна фірма рекрутує в Кенії, Судані і інших країнах Африки робітників „для побудови захисного муру" між Єгиптом і Лівією. Запотребування є на шість тисяч робітників. Одначе дехто сумнівається, що Кадафі має такий ориґінальний помисел, а припускає, що це є нарід охочих на партизансько-диверсійний вишкіл, що більше відповідає Кадафі.

ЕДВАРД БАБЮХ, НОВИЙ ПРЕМ'ЄР ПОЛЬЩІ, удався до Москви після призначення, щоб зложити поклін і отримати доручення. На бенкеті в його честь Бабюх мав нагоду вислухати, чого Москва хоче від нього. ТАСС інформує, що прем'єр Косиґін, на якого впало завдання „поучувати" нового польського прем'єра, виголосив промову, у якій казав, що „Аґресивні імперіялістичні кола з НАТО розпочали нові перегони зброєнь, але ми не допустимо до порушення мілітарної рівноваги". — Крім цього Бабюхові поставлено вимогу, щоб Польща підтримала російський напад на Афганістан. Що відповів Бабюх, ТАСС не подав.

Іван Кедрин

60-РІЧЧЯ ОСТАННЬОГО ПОХОДУ НА КИЇВ

Дня 21-го квітня 1920 року підписано у Варшаві „Політичну конвенцію між Польщею і Україною", популярно звану договором Петлюри-Пілсудського. На основі того польсько-українського союзу, зверненого проти Москви, поведено воєнний похід проти большевиків, які окупували були більшу частину України, і 5-го травня 1920 року вступили до Києва спільні українські і польські військові частини. Військовим командантом Києва став тоді генерал Зелинський, в авангарді йшли частини 6-ої Стрілецької дивізії під комендуванням генерала (тоді ще полковника) Марка Безручка, командантом об'єднаних військ був польський генерал Ридз-Смігли. Але — хоча та військова сила, яка ввійшла тоді до Києва, здавалося, могутня і непереможна, вже 10-го червня 1920 почалася евакуація Києва в західньому напрямку, щоб виминути оточення большевицькими військами: кіннота Будьонного переплила Дніпро татарським способом, тримаючись кінських хвостів, і перервала фронт. Епілогом того українсько-польського союзу був Ризький договір з 18-го березня 1921 року, формально між Польщею і „Українською Соціялістичною Радянською Республікою", фактично між Польщею і Московщиною, на базі поділу українських, литовських і білоруських земель між Польщу і Росію. Це, з історичної перспективи, було повторенням Андрусівського договору між Польщею і Московщиною з 13-го січня 1667 року, коли Польща і Московщина також поділилися українськими землями, залишивши Лівобережжя під володінням Москви та Правобережжя під владою Польщі. Однаково Варшавський, як і Ризький договір підписав з польського боку Ян Домбський: але він промовчував чи соромився свого підпису під Варшавським договором союзу з Україною, зате гордився і пишався Ризьким договором, як своїм величавим історичним ділом. Насправді, Ризький договір, опертий на концепції поділу Сходу Европи між велику Польщу й Росію, підготовив пакт Молотова-Ріббентропа з кінця серпня 1939 року, який був „зеленим світлом" для походу проти Польщі Німеччини від заходу і Московщини від сходу. І коли по нинішній день Польща є совєтським сателітом, насправді залежна від Москви, то це наслідок цієї нащасної, політичної немудрої політичної думки, що її творцями були Роман Дмовський — Ян Попровський і їхні однодумці творці і пропаґатори політичної думки, наставленої на національну асиміляцію всіх не-поляків у межах Польщі та на військово-політичному союзі чи пак „невтралітеті" з Росією.

Варшавський договір провалився, бож був непопулярний і серед поляків і серед українців. Він провалився головно з вини Польщі, яка не дотримала постанов засекреченого додатку до Варшавського договору, „Військової конвенції", за якою Польща зобов'язувалася доставити зброю і виряд зміцнення трьох українських дивізій. Замість того короткий час польської окупації Правобережжя був виповнений грабунком всього рухомого майна, що його вивожено на захід, до Польщі. Текст Варшавського договору був поганий, бо Українська Народна Республіка не була тоді рівнорядним партнером Польщі: у Варшаві було відомо, що Україна слаба, більшість української території окупована большевиками, Армія УНР квола і нездібна самостійно продовжувати війну проти большевиків. Це, очевидно, відбилося на тексті договору, для України некорисного. Але це була та бритва, за яку хапається потопельник: це була нагода Української Народної Республіки здобути союзника, з яким можна буде продовжувати війну проти червоної Москви. Договори, роблені з позиції слабости, а не з позиції сили, завжди погані. Проте Варшавський договір таки продовжив збройну боротьбу України за свою державність і таки збагатив українську військово-історичну самостійницьку традицію.

Галичани в масі, головно під впливом створеного у Відні д-ром Євгеном Петрушевичем закордонного центру Західньої Української Народної Республіки, закидали Симонові Петлюрі і його наступникові, який підписав Варшавський договір, Андрієві Лівицькому, що вони „продали" Галичину Польщі. Закид історично й політично цілком фальшивий і неоправданий. Коли у Варшавському договорі говориться про східній кордон Польщі на лінії Збруча — Буга, то ті землі, себто цілу Галичину, поляки окупували вже літом 1919 року, на підставі, уповноваження від Найвищої Ради з Парижу, — що і стало причиною відвороту Української Галицької Армії за Збруч.

Варшавський договір провалився, його безпосередній і дальший епілоги Ризький мир і Друга світова війна були трагічними наслідками невдачі українсько-польського союзу, наставленого на відбудову української ні від кого незалежної держави над Дніпром. Проте концепція того невдачного договору була здорова і вона актуальна по нинішній день. Концепція

(Закінчення на стор. 4)

К. Крупський

СОЛЖЕНІЦИН ВІДКРИВАЄ СВОЇ КАРТИ

(2)

Вони жили вигідно і ніхто не змушував їх до фізичної праці. Він каже, що за царату преса була вільною від цензури та „існувала повна свобода культури". Це пише Солженіцин на 804-ій сторінці названого журналу. А ми запитали б Солженіцина: Як було зі свободою української культури і чи чув він про „указ" Валуєва, за яким заборонено друкувати книжки українською мовою?

Як мучили російські царі Кальнишевського, Шевченка та багато-багато інших? Як було з культурою жидів в Україні і хто плянував та інспірував жорстокі погроми жидівського населення у цілому ряді більших і менших міст України?

Якщо б Солженіцин познайомився із капітальною історичною працею Симона Дубнова п.н. „Історія жидів в Польщі та Росії", то тоді він напевно не мав би відваги писати про свободу релігії і культури в царській Росії.

Щоб понизити американських науковців-славістів, Солженіцин пише: „Американські науковці виказують таке фундаментальне нерозуміння Росії та СССР, що каригідні грубі помилки американських політиків не виглядають ніякими несподіванками, бо політиканти є людьми акції і їхні голови є під впливом біжучих теорій, а їхні руки є сковані необхідними потребами моменту. Отже, тільки ефект комбінації таких чинників винен за горезвісну резолюцію про „поневолені народи" (ПЛ 86-90), ухвалену Конгресом ЗСА, 17-го липня 1959 року, а після того поновлюваною. Очевидний злочинець СССР не є згаданий поіменно в цій резолюції, а до світового комунізму в ній звертається як до „російського". Росію обвинувачується в ній в поневоленні Китаю і Тибету, а росіянам відмовляється місце в ряді поневолених народів. (В які включено неіснуючі „Ідель-Урал" і „Козакію"). Ігнорація і нерозуміння виразно поширені далеко поза цією резолюцією".

Безумовно, що називати Казакську ССР „Козакією" є помилкою, а також помилкою є називати „Ідель-Уралом" башкірів, марів, мордвинів, татар, чувашів та всякі інші азійські племена, які замешкують простори, що на інформативній мапі виданій з нагоди проголошення Тижня Поневолених Народів в 1959 році, а також в тексті резолюції були окреслені як „Ідель-Урал". Щождо Китаю, то в тому часі вже неясно було чи він незалежний чи під повною контролею Москви. А врешті, ці помилки в основному не змінюють справи, бо Росія була і є поневолювачем цілого ряду народів і заперечити цього факту не пощастить нікому.

Читаємо видану в останньому часі книжку француженки Гелени Карер д'Анкос п.н. „Занепад імперії" і переконуємось, що в ній фактами і цифрами доведено, що Росія таки панує у так званому Совєтському Союзі. Солженіцин також не має ніякої причини уболівати над нищенням російської культури і мови, і його твердження про таке нищення зовсім не відповідає дійсності.

Включення у ряд поневолених народів Росії було б зовсім подібним до того, якщо б хтось пробував зробити вовка сторожем стада овець. Ми знаємо, що резолюція про поневолені народи від самого початку є сіллю в очах російської білої ґвардії і напевно, що тільки її кола доставили Солженіцинові такий критичний матеріял, бо дуже сумніваємося в тому, що Солженіцин має настільки часу і знання англійської мови, щоб завважити ці технічні недотягнення тієї резолюції.

У своїй статті Солженіцин подає чимало дійсних фактів про загрозу комунізму для вільних народів, але його докази про те, що росіяни не є пануючим народом совєтської імперії таки не відповідають дійсності. На 812-ій сторінці, він пише:

„Перш усього, поле зору Заходу є заслонене заялозеною фразою, згідно з якою росіяни є пануючим народом СССР, а цього ніколи не було від часу 1917 року. Перших 15 літ совєтська влада дісталася росіянам, українцям і білорусинам щоб нести цей паралізуючий нищівний удар комунізму (зменшений приріст населення останніх років має свої коріння у тому періоді), а в процесі того часу верхня кляса, духовенство, культурна традиція та інтеліґенція, а також головна верства селянства були дослівно зметені. Найкращі імена російської минувшини були поставлені поза законом та заборонені. Систематично зганьблено історію країни. Позамикано десятки тисяч церков, а міста та вулиці перезвали іменами катів. То була практика, якої можна сподіватися тільки від окупаційних військ. Як комуністи почули себе всилі, то тоді вони задали такого ж удару всім іншим республікам".

А дальше, Солженіцин каже, що „Рішення задержати російську мову як офіційну було чисто механічним бо чейже котрась одна мова мусіла служити в такому характері".

Раніше думалося, що інтелект Солженіцина зуміє піднестися понад політичні погляди царських еміґрантів, які звалювали вину за зло комунізму на „євреїв" і

(Закінчення на стор. 4)

ЗВЕРНЕННЯ УККА

У ТРИДЦЯТЬЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК В ЗСА

На цей 1980-ий рік припадає 30-річчя заснування УВАН в З'єднаних Стейтах Америки. Організаційні збори членів, співробітників і прихильників Академії відбулися 15-го квітня 1950 року в Ню Йорку. На першого президента Академії було обрано проф. Михайла О. Ветухова, видатного ученого-генетика і громадського діяча.

З учасників перших зборів Академії вже більшости нема в живих. На зміну їм прийшли молодші науковці, професори американських університетів.

За тридцять років Академія багато досягла жертвенною працею її членів і співробітників. Видання Академії широко відомі в американському та европейському світі. Англомовні „Аннали" Академії — том яких незабаром вийде друком, є в найбільших бібліотеках світу і в численних університетах. „Аннали" здобули добре ім'я серед учених усього світу, знають про це і в Україні. Кілька видань УВАН, як, наприклад, „Історія Української Літератури" Дмитра Чижевського, англомовний „Огляд української історії" Дмитра Дорошенка з доповненням Олександра Оглоблина, стали підручниками в американських і канадських університетах. На спеціяльну увагу заслуговують такі англомовні видання: „Михайло Драгоманов", монографія Олекси Повстенка, „Катедра Св. Софії в Києві", „Неопубліковані листи гетьмана Івана Мазепи" за ред. Ореста Субтельного. Багато книжок, виданих українською мовою, мають історичне значення, як, наприклад, два томи писань Симона Петлюри — „Статті, документи, листи", книжка Ольги Косач-Кривинюк — „Леся Українка: Хронологія життя і творчости", монографія Вадима Павловського — „Василь Григорович Кричевський: життя і творчість", три томи „Наукового Збірника". На Україні знають про ці та інші видання Академії і шукають за ними.

Бібліотека ім. В. Міяковського і архів ім. Д. Антоновича зросли і збагатилися унікальними виданнями та архівами видатних українських учених, письменників, мистців і громадсько-політичних діячів. У розбудові бібліотеки і архіву Академії великі заслуги має її основоположник проф. Володимир Міяковський. Тепер Бібліотека УВАН нараховує коло 50,000 книжок, Архів — понад 500,000 одиниць.

У 1961 році Академія придбала власний будинок в Ню Йорку, виплативши його пожертвами членів і прихильників.

Тридцять років Академія існує як громадська інституція. В роках 1952-1961 вона діставала фінансову підтримку від фундації Форда, головно на видання „Анналів". Останні 19 років уся праця Академії, усі її видання є фінансовані виключно членськими вкладками, добровільними датками і фондами, одержаними за записами покійних прихильників Академії.

У 30-річчя існування УВАН в Америці ми клонимо голови перед її творцями, що відійшли з цього світу.

Ми звертаємося до всіх Відділів і до всіх Центральних Організацій з проханням допомогти морально і матеріяльно Українській Вільній Академії Наук в дальшому розгортанні її наукової праці й збереженні для майбутніх поколінь архівних матеріялів української еміґрації.

Ми переконані, що ми всі докладемо старань, щоб цьогорічний ювілей цієї заслуженої організації випав якнайкраще.

ЕКЗЕКУТИВА
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

Ню Йорк, квітень 1980 р.

Що пише совєтський кореспондент про Іран

Теґран — Совєтський кореспондент з Ірану Р. Надєждін, крім звідомлень про настрої перед іранського народу, які проявляються у формі написів на стінах будинків зі закликами: „Смерть шаху", „Геть американський імперіялізм", „Смерть Картеру", „Америка — наш ворог номер один", інформує про суспільно-економічну і політичну кризу в Ірані.

Р. Надєждін у своїй інформації представляє — „складну і напружену атмосферу Ірану" під час парляментських виборів, він згадує також повстання курдів, які домагаються встановлення національної автономії, а цієї проблеми — на думку кореспондента, — іранський уряд ще досі не розв'язав. Цей же кореспондент також представляє економічні і мешкальні труднощі в Ірані, яких, як про це „заявляють самі місцеві керівники країни і місцева преса", ще й дотепер не наладнано, — завважує кореспондент.

Сьогодні, — пише Р. Надєждін, — іранські „трудящі", чекають, що „революція заради якої народ приніс стільки жертв, розв'яже нарешті прокляті проблеми, породжені іранським шахом". Тим більше, — коментує кореспондент, — що проминув вже другий рік від іранської революції, а проголошені реформи, які мали наладнати проблеми Ірану ще й досі не „стали дійсністю".

Л. Дончук

ДОЧКА „ВЕЛЬМОЖІ"

(1)

...Товариш Мірошник, відповідальний працівник Обласного Комітету Комуністичної Партії, розійшовся з жінкою. Не витримала дружина його постійних кпин, докорів, що вона „селючка", не вміє себе поводити, як належить дружині партійного „вельможі" та й виїхала до свого батька, що жив в маленькому містечку, розташованому недалеко від міста. З нею поїхала молодша дочка, 15-літня Оля.

Старша дочка, Нюся, якій минуло 19 років і працювала на фабриці, бо не хотіла далі вчитися по закінченні середньої школи, залишилася з батьком. Вдачою вона була більше подібна до батька.

Життя в родині Мірошників пішло трохи іншим шляхом. Якось батько зауважив, що його улюблена доня, в розмові, часто згадує хлопця, який з нею працює. Тут йому прийшла думка, чи не схоче вона одружитися з тим робітником і занепокоївся. Хоча сам він проповідував „рівність і братерство", та зовсім не хотів, аби його дочка стала дружиною... звичайного робітника.

Почав він запрошувати до себе в гості колеґ-партійців, молодших за себе, сподіваючись, що Нюся вибере собі з-поміж них чоловіка.

І за якийсь час „клюнуло". Нюся заявила батькові, що хоче одружитися з партійцем, який працював на досить відповідальній посаді, хоч за ним водився „гріх": в ранній молодості належав до Української Комуністичної Партії, члени якої звалися „боротьбістами".

Іван Васильович Луць, на 10 років старший за Нюсю, був уже раніше одружений і мав сина, та йому не пощастило: помер хлопчик, а пізніше й дружина.

При ньому жила його мати, селянка, яка і в столиці носила довгу, чорну, рясну спідницю, на голові очіпок, а коли виходила з хати, то запиналася темною хусткою. Працювала ночами на фабриці.

До тієї родини ще належала далека родичка — Настя. Колись, підлітком, під час розкуркулення, „приблудилася" вона до них. Стала глядіти Луцям сина, та так і прижилася там. Коли дитина померла, а за нею й господиня, Настя пішла працювати на фабрику, але жила при цій родині, чи то, як хатня робітниця, чи як бідна родичка.

Зміркувавши все це, Нюся вирішила, що там їй буде добре, бо хатню роботу є кому робити, там є Настя, та до того ще й свекруха.

Без гучного весілля, забрала дочка „вельможі" свої речі й переїхала до „Будинку Наукових працівників", де жила родина Луців.

Зажила вона там непогано, так, як і думала. Та чоловік раптом категорично їй запропонував вступити до ВУЗ-у (Вищого Учбового Закладу) сказав, якщо вона не зробить того, не буде з нею жити. І він так наполягав, що вона мусіла виконати його бажання. В інституті брала активну участь в праці комсомолу, і надалі любила пов'язувати голову червоною хустиною, бо знала, що то їй до лиця. Почувала себе щасливою, але мріяла, щоб її чоловік просувався вгору по партійній драбині, тоді вона мала б чим хвалитися перед подругами.

Час минав... Наступного року у Луців родився синок, якого назвали „Владлен", (скорочено Владімір Ленін). Коли трохи підріс, бабуся та Настя поїхали з дитиною в містечко, де жила Нюсина мама, ніби топоказати їй внука, там потихеньку його охрестили й назвали Володимиром. Скорочено його звали Влодиком.

Після народження дитини життя Нюсине не дуже змінилося. Хлопчиком більше опікувалася бабуся та Настя, що полюбила дитину, як свою рідну. Батько теж не міг натішитися сином і поспішав з праці додому, бо там чекав на нього нащадок.

Якось непомітно, в родині де всі говорили по-українському, Нюсю стали називати Ганнусею й сама вона заговорила рідною мовою.

Та надійшла чорна година... Голову родини „вичистили" з партії, як „петлюрівця", (тоді так називала влада всіх свідоміших українців), а пізніше перевели на якусь незначну посаду десь поза містом. Проминув ще якийсь час, і Луця заарештували, забрали просто з місця праці, як часто робили при „Єжовщині" в 1937-38 роках. Заарештовували людей в їхніх домах, на праці, на вулиці, де тільки впіймали.

Одного дня Мірошник покликав дочку до себе.

— Сідай, дочко, нам треба де про що поговорити.

Ганнуся сіла, мовчки дивилася на батька, чекаючи, що він казатиме.

— Помилку ти, Нюсю, зробила, що вибрала собі Луця... Я тобі не такого чолівка знайшов би, а ти чомусь захотіла одружитися з цим непевним елементом. Ну, та вже не повернеш, зробила помилку, мусиш виправити. Пиши зараз же в часопис заяву, що ти відрікаєшся заарештованого чоловіка, іди до „ЗАГСУ" і бери з ним розвід. Повертайся до мене жити. Ще знайдеш собі незаплямленого петлюрівщиною.

— Ні, батьку я не перейду до тебе. Там моя дитина і там моя родина! І — твердо відповіла здивованому батькові дочка, сміливо дивлячися йому в очі.

Мірошник відчув, що перед ним сидить не молоде дівча, яке колись залюбки виконувало його волю, а цілком доросла жінка — мати, з твердим батьківським характером, яка знає чого хоче і її не можна легко намовити.

— Як хочеш... — холодно промовив „вельможа", — сама зіпсуєш собі молоде життя. А ти ж моя улюблена дочка і я журюся тобою. Як щось гірше тобі станеться, на мене не нарікай.

На цьому розмова з батьком закінчилася. Ганна кинула коротке „прощай!" і вийшла.

Життя її стало нестерпним: ввесь час мучила думка, чи її чоловік, дійсно ворог народу, як називала його влада, колишні колеґи-партійці та й її батько теж. Питання — вірити цьому, чи не вірити не давало їй спокою.

(Продовження буде)

Шевченківське свято в Озон Парку

Кожна нація має своїх національних провідників-героїв. Наша прибрана батьківщина Америка рік-річно обходить роковини свого основоположника Вашінгтона. Українська нація має свого духового провідника в особі Тараса Шевченка. В тяжкі часи великої руїни сам Господь післав нам цього національного пророка, неначе старозавітного Мойсея, спасти наш нарід від загибелі. Полум'яне слово Шевченка створило з братів „незрячих, гречкосіїв" теперішню українську націю. Не дивниця, отже, що ми, вдячні йому за його заслуги, в місяці березні згідно з його заповітом клонимо свої голови перед його ґенієм і поминаємо його не злим тихим словом.

Невелика громада Озон Парку, Н.Й., як щороку, так і цього року пом'янула Кобзаря України святковим концертом-академією, що відбулася 23-го березня в церковній залі заходом місцевого Відділу УККА. Свято відкрив голова Відділу Роман Крупка. У своїм короткім слові з'ясував, чому ми так цінимо і шануємо Шевченка. Шевченко бачив, як терпить український народ, та тому став на прю за його визволення. Його Кобзар став поштовхом до опору окупантові і за це Шевченко опинився на засланні в Сибірі. Його твори дали початок боротьби з Москвою, яка триває й досі. Сотні тисячі споборників святої волі і дисидентів ще й тепер терплять у концентраційних таборах, проте, за словами Шевченка — караються, мучаться, але не каються. Нашим обов'язком є їм допомагати всіми нам доступними засобами.

Новостворений хор при церкві Покрови Божої Матері в Озон Парку відспівав „Заповіт" Шевченка в музичнім оформленні К. Стеценка. Святочну доповідь виголосив місцевий парох о.крил. Д. Мудрий, збудувавши її так, щоб була коротка і всім зрозуміла. Він звернув увагу на історично-політичні та релігійні моменти у творах Шевченка.

Його твори мали такий колосальний вплив на українців, що відразу звернули увагу московської адміністрації, яка бачила для себе велику загрозу. Щоб цьому запобігти, московська влада арештувала Шевченка й вислала в Сибір. Але і тут Шевченко творив далі, а його твори розходилися по цілій Україні, як східній так і західній, збуджуючи національну свідомість українців.

На творах Шевченка виховувалися тодішні й майбутні покоління. Теперішній комуно-московський режим старався спочатку всіми засобами вирвати Шевченка з української душі, а коли це йому не вдалося, то і зараз переробляють Шевченка на всі їм потрібні лади, мовляв, Шевченко був комуніст. Доповідь о.крил. Мудрого, добре опрацьована й переконлива, мала багато цитат з творів Шевченка і дуже подобалася зібраним на святі.

З двома дуетами „Умер Кобзар" і „Скажи мені правду" виступили вже відомі нашій громаді маестро Лев Рейнарович і Шайда, як звичайно, добре. Декламацію Шевченка „Сон" виконала місцева студентка А. Гончаренко. Першу частину програми закінчив маестро Лев Рейнарович піснями — „Ой чого ти почорніло", муз. Лисенка, та „Козацькою долею" до слів Шевченка, муз. Степового.

Другу частину програми розпочала Школа українознавства груповою декламацією поеми-містерії Шевченка „Великий Льох". Містерії в часи Шевченка були сприятливим способом поетів висловити свої погляди. В декламації брали участь: Л. Скомська, І. Івасишин, К. Васло, О. Ходоба, М. Левицький, Б. Мудрий, Т. Пальчинський, та Н. Гончаренко — від автора. Дуже добре вив'язався зі свого завдання А. Гарматій, випускник нашої Школи українознавства, який деклямував поему Шевченка „До Основ'яненка". Зі сольоспівом „Плавай, плавай лебедоньку", муз. Стеценка, виступила Валя Наливайко. Хор відспівав народну пісню „На городі калинонька". Дует „Розрита могила", муз. Давидовського, і „По діброві вітер віє", Вірьовки, виконали мати і дочка, Валентина і Катерина Наливайко.

На закінчення програми виступив ансамбь студентської молоді з Озон Парку під диригентурою Валі Наливайко, який відспівав пісню УПА „Вперед" у музичній обробці Р. Степаняка, покійного члена нашої парохії. Диригент Валя Наливайко; музичний супровід проф. Тарас Левицький; оформлення сцени Михайло Новосад, господарський референт. Відділу УККА в Озон Парку.

Це вдале свято закінчено національним гимном.

В.З.

Стипендії Відділу УККА — Делаверської Округи в Честері стали дійсністю

Після загальних зборів Відділу УККА — Делаверської Округи з осідком в Честері, Пенсильванія, які відбулися весною в 1979 році, вибрано з-поміж членів Екзекутиви Стипендійну комісію, до якої увійшли представники різних прошарків нашого громадянства, а саме: о. Петро Липин — почесний голова, Василь Пастушок — діючий голова, Стефан Біда — секретар, Евфрозина Лесик — касир, і члени — Марія Карман, Любов Лемик, мгр Володимир Сич, Степан Микита, Яро Салдан та Ігор Кізюк.

Екзекутива УККА спільно зі Степендійною комісією намітила плян праці, та негайно приступлено до його реалізації.

Влітку 1978 року влаштовано великий фестиваль української пісні і танцю в авдиторії місцевого коледжу „Вайднер", а слідуючого року подібний фестиваль влаштовано в авдиторії Гай Скул у Спрінґфілд, Па.

Частий прибуток з тих двох надзвичайно вдалих імпрез зложено до банку на окремий стипендійний фонд. Чистий прибуток із „Маланчиного вечора", що відбувся на переломі 1978/79 років, додано також до цього стипендійного фонду.

Ідея утворення стипендійного фонду та способи призбирання відповідних сум вийшли від голови Відділу УККА Василя Пастушка, який очолює наш Відділ третій з черги рік.

Після загальних зборів Відділу УККА в березні ц.р. рішено негайно приступити до реалізування вищезгаданого стипендійного фонду, тобто опрацьовання відповідних аплікацій та окремого правильника, згідно з яким відповідні кандидати діставатимуть згадані стипендійні нагороди.

Окремі звернення до українського громадянства містили наші обидва щоденники, а кожне товариство й організація, що діють на терені Делаверської Округи, одержали копії відповідного обіжника в цій справі

В дні 12-го квітня ц.р. влаштовано заходом Відділу УККА весняну забаву, на якій роздано стипендійні нагороди. Кожний кандидат на стипендиста одержав окрему „Стипендійну Грамоту", підписану всіма членами Стипендійної комісії. Перебіг цієї урочистости мав святочний характер і залишив на стипендистах і на присутніх назабутнє враження.

До комісії-жюрі, яка складалася з Василя Пастушка, Стефана Біди та докторантки Пенсилванського університету Люби Лесик, підходили кандидати на стипендистів, що їх викликали, в асисті інших членів Стипендійної комісії, після чого п-на Люба Лесик відчитувала „Стипендійну Грамоту", вручаючи її стипендистові.

Першою кандидаткою була новоприйнята до Вілянова університету студентка Оля А. Клюка, яку ескордувала Евфрозина Лесик, яка рівночасно подала причини признання цій кандидатці стипендії. Другим кандидатом був студент Темпл університету Орест А. Грабовий, якого представила Комісії Марія Карман. Стипендії дістали брати Михайло і Павло Гальки, обидва студенти наукових закладів Святого Василія Великого у Стемфорді, яких у їх неприявності заступали батьки М. і Р. Гальки. П'яту стипендію признано „безіменно" незаможному студентові теологічного факультету Св. Софії в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Перед і після цієї церемонії до зібраних гостей і стипендистів промовляли члени жюрі Василь Пастушок і Стефан Біда, бажаючи новонагородженим стипендистам найкращих успіхів у їхній науці. Забава з танцями на закінчення урочистости дала чистий прибуток — біля п'ятсот долярів, до стипендійного фонду на майбутнє.

Мгр Володимир Сич

БАНКРУТСТВО АРҐЕНТИНСЬКОГО БАНКУ Банко де **ІНТЕРКАМБІО** Реґіональ у Буенос Айрес викликало гарячу дискусію в ЗСА, яка доведе до нового законодавства у справі допущення чужих банків на американський терен. Наслідком того банкрутства американці депозитори й щадники, які мали в ньому чималі свої вклади, загрожені комплетною втратою своїх фондів. Арґентинські урядові й господарські чинники відмовляються гарантувати й покрити втрати філії того банку в Ню Йорку, що й викликало дискусію, в якій всі дискутанти висловилися за новим законом, який не допускав би до втрат американських вкладників.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у Вічність наш найдорожчий Муж, Батько, Дідусь

СВ. П.

ДАМ'ЯН ЗАХАРЧЕНКО

Народився 14-го листопада 1892 року в Каневі, на хуторі Решітки — Україна. Помер 22-го лютого 1980 року в Ню Йорку. Похоронні відправи відбулись у вівторок 25-го лютого 1980 року в Українській Католицькій Церкві Св. Юра в Ню Йорку.

Тлінні останки Покійного були похоронені на Українському Цвинтарі Св. Андрія в Бавнд Бруку.

В нашому великому горю ми знайшли опіку і поміч від Рідних, Приятелів і Знайомих. За це складаємо найсердечнішу подяку.

Дякуємо Отцям Василіянам з Парафії Св. Юра за похоронні відправи, а зокрема Парохові о. д-рові В. Гавлічеві за виголошення прощальної, глибокої змістом, промови. Дякуємо Отцям з Парафії Св. Юра: С. Шевчукові і Т. Прокопові за відвідини хворого в часі недуги і похоронні відправи. Дякуємо Родині: моїй сестрі Емілії і шваґрові Володимирові Процінському та їхнім дітям: Ігореві з дружиною Мартою, Марті з чоловіком Мартином і Олегові з дружиною Віці, нашим сватам Тамарі і Борисові Глобам — за відвідини Покійного в часі недуги і участь в похоронах.

Наша сердечна подяка нашим кузинам Наталії і Іванові Базаркам за їх тепле і щире відношення до нас в часі недуги Покійного та їхнім дітям: Несторові з дружиною Мартою і Володимирові з дружиною Лідою.

Дякуємо за прощальні слова над домовиною Покійного: І. Базаркові, що промовляв від Родини; мец. Р. Гуглевичеві — від „Самопомочі"; М. Турецькому — від ОбВУА і Я. Щербанюкові, який прощав від кооператорів зі Старосамбірщини і Холму.

Ми вдячні нашим довголітнім приятелькам: Н. Пясецькій — за передання на гріб Покійного землі з Канева, де прожив свій юний вік Покійний; Н. Базарко, О. Мартинцевій, М. Ржепецькій і Г. Скорецькій за часті відвідини і слова розради.

Паням з Марійської Дружини Непорочного Зачаття — за відмовлення вервиці над домовиною Покійного.

Дякуємо за довгу лікарську опіку д-рові О. Баранові.

В честь Покійного Родина і наші Приятелі зложили пожертви на різні потреби і цілі. І так:

1. НА ЦЕРКВУ СВ. ЮРА: інж. Модест Захарченко — син Покійного з дружиною Наталією — дол. 100.00. По дол. 50.00: Розина Захарченко, вдова по Покійному; д-р Юрій і Ірина Городиловські, д-р Мирон і Ольга Кравчуки. По дол. 25.00: Іван і Наталія Базарки, інж. Нестор і Марта Базарки, д-р Володимир і Ліда Базарки, інж. Мирослав і Надія Шміґель. Разом дол. 350.00.
2. НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД: По дол. 100.00: М. Мельничук, В. і Е. Процінські, І. і М. Процінські, О. і В Процінські, М. і Н. Захарченки. По дол. 50.00: М. і М. Фляннери. По дол. 20.00: Б. і Т. Глоби, О. Мартинець. По дол. 15.00: Е. і Б. Ґелети, Р. і М. Леґецькі. По дол. 10.00: Е. Боднарчук, Б. і Т. Ясінські, Р. Воробець, О. Когутяк, Г. Скорецька. По дол. 5.00: В. Надраґа, Б. Демчишин, В. і Т. Демчук, Л. Фонтана, О. і А. Зинюк, Е. і А. Гіль, С. Процик, П. Дубак, М. Бохно, О. Волошин, Р. Сьокало. Разом дол. 725.00.
3. НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ: М. Ржепецька — дол. 25.00; Управа СУА, Відділ ч. 64 — дол. 10.00.
4. НА ФОНД ЧАСОПИСУ „НАШЕ ЖИТТЯ": По дол. 10.00: СУА, Відділ ч. 64, П. і В. Кишш, І. і А. Врублевські.

Наша сердечна подяка тим нашим Приятелям, які зложили пожертви на Служби Божі: Марійська Дружина Непорочного Зачаття, А. Алиськевич, І. Білан, Д. Хиляк, д-р Г. Скорецька, О. Сосенко, Д. Комаринська, Н. Кефор, Р. і А. Король, Д. Кекіш, Родина Пилипів, М. Карпевич, Ю. Дяківський, М. Мриглод, інж. В. і І. Мельник, Л. Крупка.

Складаємо сердечне спасибі всім тим Дорогим Паням і Панам, які зложили нам співчуття листовно, особисто і телефоном. Особливо дякуємо нашому вуйкові Михайлові Мельничукові з Канади і його Доні Сясі з Родиною — за вислови співчуття і прислання квітів на могилу Покійного Дамяна. Всім хай Господь Бог винагородить сторицею.

РОЗИНА — дружина
МОДЕСТ — син
НАТАЛІЯ — синова
МОДЕСТИК — внук

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. інж. Василя Дмитренка

складаю 50.00 долярів на Український Музей в Ню йорку.

Дружині п. Зоні — щирі співчуття.

Ярослава ЕРДЕНБЕРҐЕР

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої нам і Незабутньої

бл. п. пані Володимири Ріпецької

складаємо 60.00 дол. на Фонд Блаженнішого Патріярха Йосифа І.

Антоніна, Олег і Віра ЗВАДЮКИ з дітьми

Замість квітів на могилу

св. п. Оксани з Сиротинських Артимишин

складають 50.00 долярів на Патріярший Фонд

Марія і Омелян ОМЕЦІНСЬКІ
Оксана і Роман ЧАВСИ

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ НЕВІДЖАЛУВАНОЇ СМЕРТИ нашого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

СВ. П.

Проф. ІВАНА ВОВЧУКА

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ і ПАНАХИДА

в українській православній церкві

Св. Трійці в Карнеґі біля Піттсбурґу, Па., в середу, 14 травня 1980 р., о год. 7:30 вранці

Прохаємо про молитви за спокій душі Покійного.

Дружина — ЛІДІЯ
Сини — ВАДИМ і АНДРІЙ з дружинами МАРІЯМИ
Внуки — ІГОР, ЛЮБА, ЛІДА, ЮРІЙ і БОРИС

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

ЯРОСЛАВИ БАРНИЧ

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в середу, 21 травня 1980 р., о год. 9-ій рано в церкві Христа Царя в Бостоні, Масс.

Проситься про молитви.

ТАМАРА ОРЛОВСЬКА з Родиною

Ділимось з усіми Городенчанами сумною вісткою, що в дні 5-го березня 1980 р., помер в Кільмес, Арґентина

сл. п.

КЛИМ БАГНИЦЬКИЙ

бувший член хору Котка і Бояна в Городенці. ПОХОРОНЕНИЙ на цвинтарі в Кільмес (Quilmes)

•

Клонимо голови перед Його світлою пам'яттю та складаємо щирі вислови співчуття Його дружині Марії, синам Ярославові та Ігореві і сестрі Дарії.

ЗЕМЛЯЦТВО ГОРОДЕНЩИНИ

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ТАБІР

під кер. Роми Прийми-Богачевської

ДЛЯ МОЛОДІ від 8-16 РОКІВ

Від 3-го серпня до 16-го серпня 1980 року на Верховині — Ґлен Спей, Н. Й.

В програмі: українські танки, балет, прикладне мистецтво і спорт.

Реченець зголошень до 30-го червня 1980 року.

ROMA BOHACHEVSKY
523 East 14th Street, New York, N.Y. 10009 Tel.: (212) 677-7187

Кубинські літаки...

(Закінчення зі стор. 1)

та придержавши вісьмох кубинських рибалок, які мали порушити рибальські права. На одному із тих човнів члени залоги і рибалки доплили до одного з малих островів багамського архіпелагу, але й там їх заатакували кубинські літаки. Вілліям Свіндлі, британський старшина, який очолює багамські оборонні з'єднання, подався негайно до острова Реґґед і перевіз до Нассау поранених членів залоги і кубинських рибалок, залишивши на острові військову залогу.

Багамський кабінет негайно відбув наради, хоча прем'єр-міністер Линден Піндлінґ перебував в той час у Лондоні, Англія. Він мав повернутись у понеділок, 12 травня.

Як відомо, Багамські острови, які є прибіжищем для численних туристів і вакаційників, проголосили повну незалежність від Англії в 1973 році, залишившись, однак, в системі Британського Коммонвелту. Острів Реґґед уважається частиною багамського архіпелагу і тому речники багамського уряду вказують на серйозність ситуації.

Пренза Лятіна, офіційне пресове агенство Куби, підтвердило інцидент, заявляючи, що кубинські літаки підозрівали, що затоплене ними судно було „піратським човном".

Якщо це справді був патрульний човен, твердить агенство, то Куба „висловлює жаль" та сподівається, що цей випадок не причиниться до погіршення відносин поміж тими двома країнами.

Правнича Комісія Історично-Філософічної Секції НТШ і Товариство Українських Правників в ЗСА

пригадує, що ДОПОВІДЬ на тему

„МІЖНАРОДНЕ КАРНЕ ПРАВО І ПОГРОМ АМБАСАДИ"

виголосить

Д-р ІВАН НОВОСІВСЬКИЙ

в середу, 21 травня 1980 р., о год. 6-ій веч. в Пластовому Домі в Ню Йорку, Н. Й. 140 Друга Авеню

Вступ вільний. Просимо про численну участь.

ЯРОСЛАВ ПАДОХ *голова НТШ*
ВОЛОДИМИР САВЧАК *голова ТУП*

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

НА МОГИЛІ СКУЛЬПТОРА, ПРОФЕСОРА

ЯРОСЛАВА ПАЛАДІЯ

відбудеться

в суботу, 24 травня 1980 р., в 11 год. ранку на цвинтарі св. Андрія

в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Як нев'янучий вінок на Його могилу, складаю 20.00 (двадцять) долярів на пресовий фонд журналу „Буковина" в Торонті, Канада.

Дружина ЛЮСЯ

Ділимося з українським громадянством сумною вісткою про те, що в середу 30 квітня 1980 року упокоївся в Сарселі біля Парижу на 86-му році життя

Професор УВУ
Д-р Олександер КУЛЬЧИЦЬКИЙ

Колишній ректор і довгорічний декан Філософічного факультету Українського Вільного Університету, Голова Делеґатури УВУ на Францію, Дійсний член Української Вільної Академії Наук, Дійсний член НТШ і заступник голови Наукового Товариства ім. Шевченка в Европі, Дійсний член Міжнародньої Вільної Академії Наук у Парижі, Голова Наукової ради Товариства сприяння українській науці, Голова Комітету Допомоги Українському Студентству (КоДУС).

Похорон відбудеться на кладовищі в Сарселі у вівторок 6 травня ц. р. о год. 10,30 вранці.

Ректор і Сенат
Українського Вільного Університету
Кураторія, Наукова Рада і Управа
Товариства сприяння українській науці
Наукове Товариство ім. Т. Шевченка — Відділ у Німеччині
Фундація
Українського Вільного Університету

Увага!

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

при ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, 7-ма вул. (2-3 Авенями)

П'ятниця, 16 травня 1980 р., год. 4-11 веч. • Субота, 17 травня 1980 р., год. 11-11 веч. • Неділя, 18 травня 1980 р., год. 1-10 веч.

Різнородна чудова програма! Смачні харчі! Просимо всіх!

Увага!

СОЛЖЕНІЦИН...

(Закінчення зі стор. 2)

т.п. але вони ніколи не поступилися у їхньому традиційному імперіялізмі та не визнавали права українському народові на політичну незалежність. Чи українським патріотам не болить нищення української культури і мови? Чи українці не мають людського права бути визнавцями найбільш поширеного у світі націоналізму? Солженіцин виразно виступає в обороні російського націоналізму і в цей же час нехтує любов до рідного народу тих, яким росіяни відібрали право вияву любови до рідної культури бо „совєтська" культура це же те самісіньке що й російська: Іван Грозний, Петро Великий, Катерина II, Толстой, Достоєвський, Чайковський і т.д. і т.д.

Перейдіть до любої міської бібліотеки в Америці і погляньте до підсовєтських каталогів, журналів та інших публікацій. І що ви бачите в них? Російський балет, російські письменники, мистці і т.д. Не побачите ні сліду якогось нищення російської мови і культури над чим так „напрасно" уболіває Солженіцин. Чи чув хтось з наших читачів — колишніх совєтських громадян, щоб у Совєтському Союзі покарали когось за вияв російського патріотизму? Але як багато були і досьогодні є жертвами за вияв любови до української мови, культури та історії.

Здається, що у світлі фактів і таких численних незаперечних доказів є навіть зайвим оспорювати твердження росіян, що російський нарід не панує у Совєтському Союзі, але крім цього писати про політичне становище Солженіцина треба тому, щоб українці знали про те, що „На сході без змін", і що Росія це не Велика Британія, яка з парадами передає владу її колишнім колоніям в Африці. З жалем і з почуттям шкоди для усіх слов'ян (на яких більшість Заходу і досі глядить як на меншевартісних) мусимо ствердити, що Росія ніколи не здобудеться на подібний до англійського — жест. Поневоленим народам теперішньої російської імперії прийдеться ще довго боротися за незалежність від російського імперіялізму, який немов бацилі деяких спадкових хворіб мають своїх носіїв. Російський імперіялізм ще довго передаватиметься черговим поколінням росіян.

Щоб не розтягати статті, не будемо зупинятися над порадами, які Солженіцин дає у названій статті Заходові, а головно Америці. Його критика жидівських втікачів, а головно журналістів, хоч і завуальована хитрими письменницькими фразами, але далеко не відбігає від критики тих російських еміґрантів, які приписували встановлення комунізму на місці царської імперії — жидам. Однак, — як сам Солженіцин признається у статті, — американці з обуренням відгукнулися на його гарвардську промову. Вони відгукнулися листами і такими статтями в пресі, яку надрукував „Нюйоркський Огляд Книжок" п.н. „Небезпеки від націоналізму Солженіцина".

На нашу гадку сам націоналізм у сенсі духового прив'язання людини до свого народу не шкідливий і цей націоналізм є найбільш поширеним в цілому світі, але націоналізм, який є розвинений на почуттях шовінізму та імперіялізму є найбільшою загрозою, як для окремих людей так і для народів.

60-РІЧЧЯ ОСТАННЬОГО...

(Закінчення зі стор. 2)

того договору була настільки жива і загрозлива для Московщини, що коли у травні 1926 прийшов до влади в Польщі знову Юзеф Пілсудський, то 25-го травня 1926 року насланий Москвою агент Шварцбарт вбив у Парижі Симона Петлюру: аргумент, наче би вбивник мстився за жидівські погроми в Україні, був пропаґандивною вигадкою, бо Петлюра своїми військовими наказами, своїми світоглядом і цілою духовою структурою гуманіста був найпершим ворогом погромництва. Сутньою причиною того вбивства Головного Отамана був острах, чи не відновиться концепція Варшавського договору, чи не воскресне ідея спільного нового походу проти Москви — Польщі й України. Але сам Пілсудський став „іншим", — як кажуть сучасні польські історики, „став другим Пілсудським", — і всевладно запанувала політична думка того польського агресивного націоналізму, яка у практиці виявилася в політиці національної асиміляції супроти всіх „меншин" Польщі між двома світовими війнами.

Сьогодні є вже поважні польські історики-аналітики, як Вандич, Дзєвановський і інші, є вже цілий гурт довкола журналу „Культура", які таврують Ризький договір, як трагічну польську помилку. Проте, цікава річ, у сучасній комуністичній Польщі продовжується супроти тамошньої української меншини така сама політика національної асиміляції, як вона була за Польщі між двома світовими війнами. У цій теперішній протиукраїнській політиці в Польщі переведе тамошнє польське католицьке духовенство. Це теж цікаве явище, бо колишній краківський кардинал-архиєпископ Кароль Войтила, тепер Папа Іван Павло II, заманіфестував вже свої симпатії до українців та Української Католицької Церкви.

У політиці рішає розум, а не сантимент. Історичне минуле Польщі й України затоплене кров'ю і ненавистю, що не може бути мови про взаємний сантимент, про якусь обсторонню „любов". Але в політиці не існує критерій любови, а існує тільки критерій розуму, критерій інтересу. Кровним інтересом однаково Польщі, як України є їхній союз, їхня злагода, їхня співпраця. Кровним інтересом усіх поярмлених Москвою народів є перемога Прометеївської ідеї. Тільки на такій базі може зберегтись і закріпитись однаково польська, як українська ні від кого незалежна державність. Минуле належить до історії, сучасне і майбутнє належить до політики і до всіх тих чинників які формують політичну думку. І вони мусять зрозуміти, що польсько-українська злагода це імператив, бо це передумова існування самостійних ні від кого незалежних держав і Польщі і України. „Польща впала і нас задавила," правильно казав Шевченко, стосуючи це до розподілів Польщі у XVIII сторіччі. У Ризькому мирі й у Другій світовій війні повторилась та історична паралеля — трагічна для обох наших народів. Коли історія має дійсно бути „вчителькою життя", то навчімся із тієї сумної науки — політичної мудрости на нинішній і завтрашній день:

УРЯД САВДІЙСЬКОЇ АРАБІЇ ЗАПОВІВ ПІДВИШКУ ЦІНИ нафтової ропи. Савдійська Арабія є головним закордонним постачальником нафти до ЗСА. Ціни на нафту зі Савдійської Арабії завжди були нижчі від цін нафти з інших арабських країн.

В ЛІВІЙСЬКІЙ АМБАСАДІ В ПАРИЖІ ВИБУХЛА БОМБА, ЯКА ВЧИНИЛА ТІЛЬКИ матеріяльні пошкодження в будинку амбасади, та пошкодила 19 автомашин на вулиці в сусідстві амбасади. Про жертви в людях не відомо. Відповідальність за той замах узяла на себе жидівська організація „Сіоністські Бійці Резистансу".

ПОКИДАЮЧИ РЕСПУБЛІКУ ЗАІР, РИМСЬКИЙ ПАПА Іван Павло II звернувся до населення зі закликом захищати свою національно-політичну суверенність, господарську незалежність і не піддаватися впливам шкідливих доктрин. „Політична самостійність і національна суверенність є потрібною ґарантією для господарської незалежности і свободи від будь-якої ідеологічної домінації" — сказав він на прощання. Із Заіру Папа полетів до Найробі, Кенія.

ПАРИЗЬКА ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА П'ЯТЬ НІМЕЦЬКИХ ТЕРОРИСТІВ в Парижі. Загально-европейські облави на терористів у різних країнах, а зокрема там, де вони найбільше загніздилися, тобто в Італії, Німеччині, Франції, дають щораз нові висліди. Паризька поліція арештувала дві жінки, 35-літню Зіґлінду Гофман і 28-літню Інґріду Барабас, членів „Червоної Армейської Групи", яких підозрівають у співвиконанні різних терористичних актів, нападах на банки, та вбивстві німецького промисловця Юрґена Понто 1977 року. Крім тих двох арештовано ще три інші особи прізвищ яких не подано.

ІРАНСЬКІ ПРОВІДНИКИ ВІДХИЛИЛИ ЗАКЛИК АНГЛІЙСЬКОГО ПРЕМ'ЄРА Марґарет Тачер, звільнити американських закладників в слід за звільненням англійськими військовиками іранських закладників в іранській амбасаді в Лондоні. Іранці, комплетно зачаровані своїми власними заявами, продовжують ірраціональне поступування, яке може закінчитися, згідно зі загальною опінією, тільки катастрофою для Ірану. В Ірані ще дотепер немає прем'єр-міністра, ані немає повного уряду. Остання рунда виборів мала відбутися 9-го травня, а перевірку попередніх рунд перервано з огляду на брак повної документації і відповідних свідків.

ДВОХ ЕСПАНСЬКИХ СТАРШИН, ПІДПОЛК. АНТОНІО МОЛІНУ І КАП. РІКАРДА САЕНЗА поставлено перед військовий суд за спробу зорганізувати державний переворот. В пляні було захопити кабінет міністрів у часі нарад разом з прем'єром міністрів Адольфом Суарезом.

ЛІКУВАННЯ ЛЕВКЕМІЇ ПРИ ДОПОМОЗІ РАДІЯЦІЇ, ліків і перещеплювання кісткового мозку має щораз більший успіх, але кошти такого лікування постійно зростають. Це підтверджують досліди двох окремих груп лікарів в Дюарте, Каліфорнія, і Сіятлі, Вашінґтон, висліди праці яких опубліковані в найновішому виданні „Медичного Журналу" Нової Англії. Каліфорнійська група лікарів стверджує, що самі тільки кошти перещеплювання доходять до 60,086 долярів.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Відбулися загальні збори УАСТ „Леви" в Чікаґо

В неділю 30-го березня у власному Домі відбуло свої чергові загальні збори УАСТ „Леви" Чікаґо. Зборами проводила президія у складі: М. Ольшанський — голова та О. Лисейко — секретар. Перед діловими нарадами збори вшанували пам'ять померлих: основника і почесного члена Т-ва бл. п. інж. Б. Білинського, Е. Карпи і В. Процика. Згідно із звітами уступаючої управи, минулий 1979 рік, що був ювілейним, пройшов під знаком ювілейних святкувань: відбувся бенкет з участю 300 осіб, пізніше на забаву прибуло ще багато молоді. З нагоди ювілею відзначено ряд членів і змагунів, про що вже були згадки у нашій пресі. Якщо йдеться про спортову діяльність Т-ва, то вона в останніх роках дещо підупала. Бракує людей, які хотіли б посвятити дещо часу для організування нашої молоді.

Найактивнішою у звітовому році була перша дружина копаного м'яча, яка здобула першенство групи „Червоних" у Вищій Дивізії, 2-ге місце у „Швабен — турнірі" та 4-те в „Індор — турнірі". Провідниками дружини були А. Гординський і В. Мішалов. Резервова дружина під проводом М. Мартиновича і О. Овчарука в ліґових розгривках здобула друге місце. Дружина доросту під проводом д-ра З. Гури не брала участи в ліґових ґрах. Не була активна дружина юнаків. Зате досить активною була недавно заснована жіноча дружина, яка вже мала деякі успіхи у ліґових грах. Опікуном тієї дружини був В. Бойко і С. Бакум.

Дуже активними були відбиванкові дружини. На всеукраїнських першенствах УСЦАК у Ст. Кетеринс, Канада, жіноча дружина „Левів" здобула перше, а чоловіча друге місця. Крім того відбиванкарі організували різні турніри, вечірки на оселі в Равнд Лейку та брали участь в американських університетських ґурнірах. Цього року відбиванкова ланка УАСТ „Леви" з рамени УСЦАК є господарем українського відбиванкового чемпіонату, який відбудеться в суботу 31-го травня в Чікаґо. Провідниця жіночої дружини — М. Дахнівська, а чоловічої — Ю. Ткачук і Ю. Куріца.

Шахісти „Левів" проявляють жваву активність під проводом ланкового М. Гамульця. Два рази перемогли польську дружину „Іґелс" і беруть участь у різних турнірах міста Чікаґо, що їх організує мґр Т. Школьник. Секретарі М. Панчишин та О. Лисейко у звітовому році прийняли 52 листи і вислали 510, запротоколували 13 засідань управи.

Під сучасну пору членами УАСТ „Леви" є 310 осіб і вісім почесних членів. Сальдо Т-ва виносить 3,000.00 дол. Референт преси Р. Припхан дописував про спортову діяльність Т-ва до „Нової Зорі" та „Свободи. Він складає подяку о. редакторові Я. Свищукові та спортовому редакторові О. Твардовському за поміщування цих дописів. Рівнож дякує п-ву Самбірським за безкорисливе проголошування спортових новин у їх радіопрограмі. Після дискусії над звітами на внесок голови Контрольної комісії Ю. Юринця уділено уступаючій управі абсолюторію та вибрану нову в такому складі: Вол. Воловчук — голова, члени; Б. Барабаш, А. Скиба, О. Лисейко, М. Панчишин, Б. Матусяк, Р. Припхан, І. Печенюк, І. Іваник, С. Стадник, Л. Хома, О. Сербу, Х. Дигдало. Контрольна комісія: З. Гура, Ю, Юринець, Р. Загородний. Товариський суд: І. Лисейко, М. Турянський і М. Ольшанський.

Після схвалених внесків і дискусії над пожвавленням праці Т-ва нова управа звернулася до присутніх із закликом підтримати відбиванкові дружини, які цього року є учасниками вже згаданого турніру УСЦАК. Підтримаймо їх нашою численною участю на турнірі, бенкеті та забаві. На тому збори закінчено.

УАСТ „Леви — Кікерс С. К. 4:1. „Леви" — Хорвати — 1:2.

У розгривках за професійну Чашу ЗСА Девара дружина копаного м'яча „Левів" у Стейтовому півфіналі перемогла німецьку дружину „Кікерс" високим вислідом 4-1. На жаль, у фінальній зустрічі з дружиною хорватів „Леви" зазнали поразки вислідом — 1-2 і цим самим відпали від гор, задоволяючися тільки віцечемпіонатом Іллінойс.

Роман Б. Припхан

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛИНА ПЕРЕЦЬКА, членка УНС Відд. 292 св. Івана Хрестителя в Детройті, померла 30 січня 1980 р. Нар. в Струтин, Рогатин, Україна; членкою УНС стала у 1944 р. Залишила у смутку сина Евгена, доньку Катерину, 8 внуків, правнука та сестру. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Сепалчер у Савтфілд, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

МИКОЛА ЧУЙ, член УНС Відд. 94 ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремк, помер 29 березня 1980 р. на 74-му р. життя. Нар. 1905 р.; членом УНС став у 1948 р. Залишив у смутку дружину Іванну. Похорон відбувся 1 квітня 1980 р. на цвинтарі Вайт Чапел Меморіял в Трой, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

ОСИПА ПОНОР, членка УНС Відд. 114 св. Володимира в Чікаґо, померла 30 березня 1980 р. на 69-му р. життя. Нар. 1910 р. в Україні; членкою УНС стала у 1962 р. Залишила у смутку чоловіка Василя. Похорон відбувся 3 квітня 1980 р. на цвинтарі Крови Гілл в Кнох, Інд.

Вічна Їй Пам'ять!
Ольга Бережан, секр.